

# **РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**

**от 20 март 2003 година**

**относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и  
изтеглянето от обращение на евробанкноти**

**(ЕЦБ/2003/4)**

**(2003/205/ЕО)**

**УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,**

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 106, параграф 1 от него, а също и член 16 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка,

като има предвид, че:

(1) Член 106, параграф 1 от Договора и член 16 от Устава предвиждат, че Европейската централна банка (ЕЦБ) има изключителното право да разрешава емитирането на банкноти в Общността. Тези членове предвиждат също така, че ЕЦБ и националните централни банки могат да емитират такива банкноти. Съгласно член 10 от Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото<sup>1</sup>, ЕЦБ и националните централни банки на участващите държави-членки (наричани по-долу „НЦБ“) пускат евробанкнотите в обращение.

(2) Европейският паричен институт (ЕПИ) извърши подготвителната работа по производството и емитирането на евробанкноти, и по-специално що се отнася до дизайна на евробанкнотите, той улесни признаването и приемането на купюрите и спецификациите на новите евробанкноти от страна на потребителите, като взе предвид специфичните визуални и технически изисквания на Европейските асоциации на потребителите на банкноти.

(3) Като правопреемник на ЕПИ, ЕЦБ е носител на авторското право върху дизайна на евробанкнотите, притежавано първоначално от ЕПИ. ЕЦБ и НЦБ, действайки от името на ЕЦБ, могат да упражняват това авторско право по отношение на копия, емитирани или разпространявани в нарушение на същото, включително и за копия, които могат да окажат неблагоприятно влияние върху репутацията на евробанкнотите.

(4) Правото на ЕЦБ и НЦБ да емитират евробанкноти включва правомощие да се вземат всички необходими законови мерки за защита интегритета на евробанкнотите като платежно средство. ЕЦБ взема мерки да гарантира минимално ниво на защита във всички участващи държави-членки, така че широката общественост да може да различава истинските евробанкноти от

---

<sup>1</sup> ОВ L 139, 11.5.1998 г., стр. 1.

копията. Ето защо е необходимо да се създадат общи правила, съгласно които ще се разрешава възпроизвеждането на евробанкноти.

(5) Разпоредбите на настоящото решение не засягат прилагането на наказателното право, особено що се отнася до фалшифициране.

(6) Копията на евробанкнотите в електронна форма се считат за законни, само когато техният производител вземе необходимите технически мерки, които да възпрат отпечатването на копия, в случаите, в които широката общественост може да сбърка печатните копия с истински евробанкноти.

(7) Правомощията да се предприемат мерки за защита на интегритета на евробанкнотите като платежно средство включват и правомощията да се одобри общ режим, съгласно който НЦБ са готови да заменят повредените евробанкноти. Съгласно този режим се определят няколко категории евробанкноти, които трябва да бъдат изтеглени от обращение от НЦБ, когато им бъдат предоставени за замяна.

(8) Частта от оригиналната евробанкнота, която е необходимо да се предостави, за да бъде квалифицирана за замяна, е предмет на минимални изисквания за размер. Тези размери трябва се изразяват като процент от повърхността на оригиналната евробанкнота преди да бъде повредена, с цел да се избегне отклоняване от размерите например в случаите, когато евробанкнотата е повредена в резултат на свиване.

(9) За да се стимулира правилното боравене със средствата против кражба у всички служители в касовите служби, уместно е когато те искат от НЦБ да заменят евробанкноти, които са били повредени в резултат на използването на средства против кражба, НЦБ да им взимат такса, за да компенсират разходите по анализа, свързан със замяната на тези евробанкноти.

(10) Такава такса не се начислява, когато повредата се дължи на опит за или на действителен грабеж или кражба, и за да се избегнат незначителните такси, тя се начислява, когато за замяна е предоставен определен минимален брой повредени евробанкноти.

(11) Евробанкнотите, които са били повредени в големи количества в резултат на използването на средства против кражба, трябва да бъдат предоставени за замяна в пакети, комплектувани с определен минимален брой евробанкноти.

(12) Изключителното право на ЕЦБ да разрешава емитирането на евробанкноти в Общността включва правомощието да изтегля от обращение евробанкноти и да установи общ режим, съгласно който ЕЦБ и НЦБ могат да осъществяват това изтегляне.

(13) С цел прозрачност и правна сигурност е необходимо да се кодифицира Решение ЕЦБ/2001/7 от 30 август 2001 година относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на

евробанкноти<sup>2</sup>, изменено с Решение ЕЦБ/2001/14<sup>3</sup>, и да се направят по-прозрачни задачите на ЕЦБ и НЦБ що се отнася до правилата за възпроизвеждане, замяна и изтегляне от обращение на евробанкноти,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

### Член 1

#### Купюри и спецификации

1. Първите серии евробанкноти включват седем купюра - от пет до петстотин евро, изобразяващи „Европейски епохи и стилове“, със следните основни спецификации:

| Купюр (EUR) | Размери     | Доминиращ цвят | Дизайн                          |
|-------------|-------------|----------------|---------------------------------|
| 5           | 120 x 62 mm | Сив            | Класически                      |
| 10          | 127 x 67 mm | Червен         | Римски                          |
| 20          | 133 x 72 mm | Син            | Готически                       |
| 50          | 140 x 77 mm | Оранжев        | Ренесансов                      |
| 100         | 147 x 82 mm | Зелен          | Барок и рококо                  |
| 200         | 153 x 82 mm | Жълто-кафяв    | Архитектура от стомана и стъкло |
| 500         | 160 x 82 mm | Пурпурен       | Модерна архитектура от 20 век   |

2. Седемте купюра в сериите евробанкноти носят изображения на врати и прозорци на лицевата страна (лице) и на мостове - на гърба (обратна страна). Седемте купюра са типични за различните европейски художествени стилове, посочени по-горе. Другите елементи на дизайна включват: символа на Европейския съюз; наименованието на валутата изписано на латинска и гръцка азбука; инициалите на ЕЦБ на официалните езици; символа ©, който показва, че авторското право принадлежи на ЕЦБ; и подписа на председателя на ЕЦБ.

### Член 2

#### Правила за възпроизвеждане на евробанкноти

1. „Възпроизвеждане“ означава всеки материален или нематериален образ, който използва цялата или част от евробанкнота, по смисъла на член 1, или части от елементите на дизайна ѝ, като, *inter alia*, цвят, размери и използването на букви или символи, които наподобяват или създават общо впечатление за евробанкнота, независимо от:

а) размера на образа; или

---

<sup>2</sup> ОВ L 233, 31.8.2001 г., стр. 55.

<sup>3</sup> ОВ L 5, 9.1.2002 г., стр. 26.

б) материала (материалите) или техниката (техниките), използвани за създаването му; или

в) добавени ли са или не елементи или илюстрации към образа, които не са част от банкнотите; или

г) променен ли е или не дизайнът на евробанкнотата, например, буквите или символите.

2. Копия, които широката общественост може да сбърка с истински евробанкноти, се считат за незаконни.

3. Копия, удовлетворяващи критериите, изброени по-долу, се считат за законни, тъй като не съществува риск широката общественост да ги сбърка с истински евробанкноти:

а) едностранни копия на евробанкнота, по смисъла на член 1, в случай, че размерът на копието е най-малко 125 % или най-много 75 % едновременно от ширината и дължината на съответната евробанкнота по смисъла на член 1; или

б) двустранни копия на евробанкнота по смисъла на член 1, в случай, че размерът на копието е най-малко 200 % или най-много 50 % едновременно от дължината и ширината на съответната евробанкнота, посочена в член 1; или

в) копия на отделни елементи от дизайна на евробанкнота по смисъла на член 1, в случай, че този елемент от дизайна не е изобразен на фон, наподобяващ банкнота; или

г) едностранни копия, изобразяващи част от лицевата или обратна страна на евробанкнота, в случай че тази част е по-малка от една трета от оригиналната лицева или обратна страна на евробанкнота по смисъла на член 1; или

д) копия, изработени от материал, видимо различен от хартия, който изглежда чувствително различен от материала, използван за банкнотите; или

е) нематериални копия, достъпни по електронен път в уебсайтове, по жични или безжични устройства, които и други устройства позволяващи достъп на гражданите до тези нематериални копия във време и от място, избрано от тях, в случай, че:

- думата СПЕСИМЕН е напечатана с шрифт Ariel или подобен на него, диагонално на копието. Дължината на думата СПЕСИМЕН е най-малко 75 % от дължината на копието, а височината на думата СПЕСИМЕН е най-малко 15 % от ширината на копието и е в непрозрачен (матов) цвят, контрастиращ с доминиращия цвят на съответната евробанкнота, посочена в член 1, и

- разделителната способност на електронното копие в оригиналния му размер не надвишава 72 dpi (точки на инч).

4. ЕЦБ и НЦБ след получаване на писмено искане, потвърждават, че копия, които не удовлетворяват критериите на параграф 3, дотогава доколкото не могат да бъдат сбъркани от широката общественост с истинска евробанкнота по

смисъла на член 1, също са законни. Когато дадено копие е произведено единствено на територията на една участваща държава-членка, посоченото по-горе искане се отправя до НЦБ на държавата-членка. Във всички останали случаи исканията се отправят до ЕЦБ.

5. Правилата за възпроизвеждане на евробанкноти се прилагат също така и към евробанкноти, които са били изтеглени от обращение или са загубили статуса си на законно платежно средство съгласно настоящото решение.

### *Член 3*

#### **Замяна на повредени евробанкноти**

1. НЦБ, при поискване и съгласно условията, изложени в параграф 2, заменят повредените истински евробанкноти в следните случаи:

а) когато за замяна са предоставени повече от 50 % от евробанкнотата; или

б) когато за замяна са предоставени 50 % или по-малко от евробанкнотата, ако предявителят докаже, че липсващите части са унищожени.

2. В допълнение на параграф 1 се прилагат следните допълнителни условия за замяна на повредени евробанкноти:

а) когато съществува съмнение в законното право на собственост на предявителя върху евробанкнотите или в истинността на евробанкнотите, предявителят удостоверява самоличността си;

б) когато за замяна са предоставени зацапани с мастило, замърсени или импрегнирани евробанкноти, предявителят дава писмено обяснение за вида на петната, замърсяването или импрегнирането;

в) когато евробанкнотите са обезцветени от активирани средства срещу кражби и са предявени за замяна от служители в касови служби съгласно член 6, параграф 1 от Регламент на Съвета (ЕО) № 1338/2001 от 28 юни 2001 година, относно определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране<sup>4</sup>: служителят в касовата служба писмено излага причините за и естеството на унищожаването;

г) когато евробанкнотите са повредени в голямо количество в резултат на използването на средства против кражба, те се предявяват за замяна опаковани в пакети от по 100 евробанкноти, в случай, че количеството предявени за замяна евробанкноти е достатъчно да се комплектват такива пакети.

3. Независимо от гореизложеното:

---

<sup>4</sup> ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6.

а) Когато НЦБ знаят или имат достатъчно основание да вярват, че евробанкнотите са били преднамерено повредени, те отказват замяната им и ги изтеглят от обращение, за да избегнат връщането на тези евробанкноти в обращение или да предотвратят предявяването им за замяна пред друга НЦБ. Те заменят повредените евробанкноти ако знаят или имат достатъчно основание да вярват, че предявителите са добросъвестни, или ако предявителите могат да докажат, че са добросъвестни. Евробанкноти, които са повредени в незначителна степен, например, върху тях има нанесени бележки, цифри или кратки изречения, по принцип не се считат за преднамерено повредени евробанкноти; и

б) Когато НЦБ знаят или имат достатъчно основание да вярват, че е извършено наказуемо деяние, те отказват замяна на повредените евробанкноти и ги задържат срещу разписка за получаването им като доказателство, което да бъде представено пред компетентните органи за започване или в подкрепа на провеждащо се наказателно производство. Освен ако компетентните органи не решат друго, евробанкнотите се връщат на предявителя в края на производството, след което се приемат за замяна.

#### *Член 4*

##### **Определяне на такса за замяна на повредени евробанкноти**

1. НЦБ вземат такса от служителите в касовите служби, когато последните, съгласно член 3, предявят пред НЦБ за замяна евробанкноти, повредени в резултат на използването на средства против кражба.
2. Таксата е равна на 10 евроцента за една повредена евробанкнота.
3. Таксата се начислява само ако се заменят най-малко 100 повредени евробанкноти. Таксата се начислява за всички заменени евробанкноти.
4. Не се начислява такса, когато евробанкнотите са повредени при опит за или при действителен грабеж или кражба.

#### *Член 5*

##### **Изтегляне от обращение на евробанкноти**

Изтеглянето от обращение на определен тип или серии евробанкноти се регламентира с решение на Управителния съвет, обнародвано в *Официален вестник на Европейския съюз* и други медии с цел информизиране на широката общественост. Решението обхваща следните моменти:

- типът и сериите евробанкноти, които ще бъдат изтеглени от обращение, и
- продължителността на периода за замяна, и
- датата, на която типът и сериите евробанкноти губят статуса си на законно платежно средство, и

- третирането на евробанкноти, предявени за замяна след изтичане на срока за изтеглянето им от обращение и/или след като са загубили статуса си на законно платежно средство.

#### *Член 6*

#### **Заключителни разпоредби**

1. Настоящото решение отменя Решения ЕЦБ/2001/7 и ЕЦБ/2001/14.
2. Позоваването на Решения ЕЦБ/1998/6<sup>5</sup>, ЕЦБ/1999/2<sup>6</sup>, ЕЦБ/2001/7 и ЕЦБ/2001/14 се тълкува като позоваване на настоящото решение.
3. Настоящото Решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено във Франкфурт на Майн на 20 март 2003 година.

*За Управителния съвет на ЕЦБ*

**Willem F. DUISENBERG**

---

<sup>5</sup> Решение ЕЦБ/1998/6 от 7 юли 1998 г. относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на евробанкноти, ОВ L 8, 14.1.1999 г., стр. 36.

<sup>6</sup> Решение ЕЦБ/1999/2 от 26 август 1999 г. за изменение на Решение ЕЦБ/1998/6 от 7 юли 1998 г. относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на евробанкноти, ОВ L 258, 5.10.1999 г., стр. 29.